

Біотехнологія репродукції та фізіологія сільськогосподарських тварин

УДК 636.1.082.453.5

**РІВЕНЬ ЕМБРІОНАЛЬНОЇ СМЕРТНОСТІ У КОБИЛ ОРЛОВСЬКОЇ
ТА РОСІЙСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРОДИ ДІБРІВСЬКОГО КІННОГО
ЗАВОДУ**

Рецензенти: канд. с.-г. наук Сушко О.Б.; канд. с.-г. наук. Ткачова І.В.

К.І.Жувак

ТОВ «Харківський кінний завод»

У статті наведено результати дослідження за останні чотири роки (2006-2009) рівня ембріональної смертності у кобил Дібрівського кінного заводу російської та орловської рисистої порід різної тривалості заводського використання. Визначено рівень прохолостів у кобил рисистих порід залежно від року парування та тривалості заводського використання кобил. Встановлено, що у кобил рисистих порід ембріональна смертність спостерігається на ранній стадії жеребності (від 1 до 3 місяців).

Ключові слова: **кобили, орловська рисиста порода, російська рисиста порода, запліднення, ембріональна смертність, тривалість заводського використання.**

Ефективне ведення тваринницької галузі значною мірою залежить від рівня репродуктивних якостей маточного поголів'я, і конярства в тому числі. Вивчення причин ембріональної смертності та динаміки інтенсивності процесів відтворення має важливе значення для організації роботи з відновлення поголів'я коней [1-2]. У зв'язку з цим проведено дослідження з визначення причин ембріональної смертності у кобил рисистих порід та можливої залежності цього показника від строку заводського використання конематок.

Була поставлена мета - дослідити рівень ембріональної смертності та її причини у кобил рисистих порід залежно від тривалості заводського використання конематок.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проводили в Дібрівському кінному заводі Миргородського району Полтавської області на кобилах орловської та російської рисистих порід. При проведенні досліджень використовували традиційні методи аналізу первинної зоотехнічної інформації та методи ректо-генітального обстеження кобил. Групи кобил були сформовані за породною ознакою та тривалістю заводського використання. Дослідження проводили протягом парувальних компаній 2005-2009 років.

Тварин усіх груп утримували в однакових умовах та забезпечували рівноцінними раціонами, що відповідали зоотехнічним нормам (концентровані корми, злакове та бобове сіно).

Результати досліджень. Дослідженнями встановлено, що відсоток прохолостів у кобил обох порід коливався по роках використання та залежно від тривалості заводського використання кобил (табл. 1). Відмічено, що найбільша кількість прохолостів у 2006 та 2008 роках спостерігалася в групі

кобил орловської рисистої породи з тривалістю заводського використання 3-5 років, у 2007 та 2009 роках - 1-2 роки.

У кобил російської рисистої породи найбільше прохолостів спостерігали у 2006 та 2009 роках із тривалістю заводського використання 3-5 років, у 2007 році - у групі кобил з тривалістю заводського використання 1-2 роки, у 2008 році - із тривалістю заводського використання 6-10 років.

1. Динаміка прохолостів кобил рисистих порід різної тривалості заводського використання Дібрівського кінного заводу за 2006-2009 рр.

Строк заводського використання кобил, років	Роки							
	2006		2007		2008		2009	
	холос-тих кобил, голів	% прохолостів	холос-тих кобил, голів	% прохолостів	холос-тих кобил, голів	% прохолостів	холос-тих кобил, голів	% прохолостів
Російська рисиста								
1-2	1	12,5	4	44,4	1	20	3	20
3-5	5	35,7	6	33,3	3	23	3	42
6-10	7	30	9	39,1	6	25	2	10,5
Орловська рисиста								
1-2	1	10	2	28,7	0	0	2	25
3-5	2	22,2	1	16,6	2	22,2	2	22,2
6-10	3	15	3	17,6	3	15,7	3	15

Вивчення рівня ембріональної смертності у кобил орловської та російської рисистої породи, залежно від рівня заплідненості виявило певні закономірності (табл. 2). Загальний рівень заплідненості у кобил російської рисистої породи в середньому становить 88,7 % при середньому виході лошат 64,5 %. У кобил орловської рисистої породи ці показники становлять відповідно 88,1 % та 78,8 %. При аналізі вище вказаних показників була встановлена характерна тенденція підвищення рівня ембріональної смертності залежно від тривалості заводського використання кобил.

2. Рівень ранньої ембріональної смертності під час вагітності кобил рисистих порід Дібрівського кінного заводу

Строк заводського використання кобил, років	Роки			
	2006	2007	2008	2009
Російська рисиста				
1-2	12,5	44,0	20,0	20,0
3-5	35,7	33,3	23,0	42,0
6-10	30,0	39,1	25,0	10,5
Орловська рисиста				
1-2	10,0	28,7	0	25,0
3-5	22,2	16,6	22,2	22,2
6-10	15,0	17,6	15,7	15,0

Узагальнення результатів досліджень по роках показало (табл. 3), що найбільший відсоток ембріональної смертності спостерігається у кобил російської рисистої породи з тривалістю заводського використання від 3 до 10 років. Кобили орловської рисистої породи мали найбільший відсоток ембріональної смертності при тривалості заводського використання 3-4 роки.

3. Рівень ембріональної смертності у кобил рисистих порід залежно від тривалості заводського використання

Російська рисиста		Орловська порода	
Строк заводського використання кобил, років	% ембріональної смертності	Строк заводського використання кобил, років	% ембріональної смертності
1-2	24,0	1-2	15,9
3-5	33,5	3-5	20,8
6-10	33,6	6-10	15,8

Висновки:

1. Середній вихід лошат по орловській рисистій породі становить 78,8 % і перевищує аналогічний показник по російській рисистій породі, де він дорівнює 64,5 %, при тому що в обох породах приблизно однаковий загальний рівень заплідненості (88,1 % та 88,7 %). Це свідчить про різний рівень ембріональної смертності у породах.

2. Встановлено, що у кобил ембріональна смертність спостерігається на ранній стадії жеребності (від 1 до 3 місяців).

3. Рівень ембріональної смертності у кобил російської рисистої породи вищий від кобил орловської рисистої породи на 8,1 % на другому році заводського використання, на 12,7 % - на третьому і п'ятому роках заводського використання, на 17,8 % - на шостому і більше роках заводського використання.

Бібліографічний список

1. Серебрякова М. Плодовитость ахалтекинцев / М.Серебрякова, Ю.Кузнецова // Коневодство и конный спорт, № 10. – 1988. - С. 18-23.
2. Пономаренко М.М. Конярство: [Навчальний посіб.] / М.М.Пономаренко, М.В.Чорний. - Харків: Эспада, 2001.

УРОВЕНЬ ЭМБРИОНАЛЬНОЙ СМЕРТНОСТИ У КОБЫЛ ОРЛОВСКОЙ И РУССКОЙ РЫСИСТОЙ ПОРОД ДУБРОВСКОГО КОННОГО ЗАВОДА

Жувак К.И., ООО «Харьковский конный завод»

В статье приведены результаты исследований за последние четыре года (2006-2009) уровня эмбриональной смертности у кобыл Дубровского конного завода русской и орловской рысистой пород разной продолжительности заводского использования. Определен уровень прохолостов у кобыл рысистых пород в зависимости от года случки и длительности заводского использования кобыл. Установлено, что у кобыл рысистых пород эмбриональная смертность отмечается на ранней стадии жеребости (от 1 до 3 месяцев).

Ключевые слова: кобылы, орловская рысистая порода, русская рысистая порода, оплодотворение, эмбриональная смертность, продолжительность заводского использования.

LEVEL OF EMBRYONIC DEATH RATE AT MARES OF ORLOV'S AND RUSSIAN TROTTER BREEDS OF DUBROVSKY STUD FARM

Juvak K.I., LTD «Kharkov stud farm»

In the article the results of researches for the last four years (2006-2009) of level of embryonic death rate at the mares of the Dubrovsky stud farm of the Russian and Orlov's trotting are resulted breeds of a different duration of the factory use. The level of single coupling at the mares of trotting breeds depending on the year of coupling and duration of the factory use of mares is certain. It is set that at the mares of trotting breeds an embryonic death rate is marked on the early stage of pregnancy (from 1 to 3 months).

Keywords: mares, Orlov's trotting breed, Russian trotting breed, impregnation, embryonic death rate, duration of the factory use.

УДК 57.08:636.1.082.4

**ПРОГНОЗУВАННЯ КРІОРЕЗИСТЕНТНОСТІ СПЕРМИ
ЖЕРЕБЦІВ-ПЛІДНИКІВ ВИЗНАЧЕННЯМ СТАТЕВОГО
ТЕМПЕРАМЕНТУ**

Рецензенти: канд. с.-г. наук Ткачова І.В.; канд. с.-г. наук Шигимага В.О.

О.В.Ткачов, О.Б.Сушко

Інститут тваринництва УААН

У статті висвітлено результати досліджень впливу елементів статевої поведінки, статевих рефлексів та статевого темпераменту на якість нативної та деконсервованої сперми та її придатність до кріоконсервації. Пропонується визначати статевий темперамент за розробленим способом, який дає змогу точніше визначати темперамент порівняно з існуючими аналогами та прогнозувати біотехнологічну придатність сперми жеребців-плідників залежно від статевого темпераменту, що, на думку авторів, дало змогу підвищити ефективність племінного використання плідників у кінних заводах та племрепродукторах.

Ключові слова: кріореізистентність сперми, жеребці, темперамент, сперма.

Протягом останніх 15 років чисельність та якість поголів'я коней України суттєво знижувалось. В Україні вихід лошат на 100 маток упродовж останніх років залишався загалом на дуже низькому рівні, що негативно позначилося на економіці галузі [1-2].

Погіршення показників відтворення та зниження якості коней пов'язане з тим, що в Україні жеребців відбирають для відтворення без проведення оцінки темпераменту та якості їх сперми за комплексом показників. За результатами наших попередніх досліджень встановлено, що зниження виходу лошат пов'язано з використанням жеребців із вірогідно гіршими репродуктивними показниками [3]. У той час, як у розвинених країнах постійно зростають вимоги щодо якості коней, у нашій країні спостерігається зворотній процес: скорочується племінне поголів'я верхових та рисистих порід з одночасним, значним зниженням його якості [4-5].